

Notitie “obstructie” ten aanzien van mogelijkheden sluitende begroting 2021 en meerjarenperspectief tot en met 2024.

1. Toezichtskader op begroting door provincie Groningen

De provincie is de eerste toezichthouder op de financiën van de gemeente. Dit laat onverlet dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is. Voor 2021 heeft de provincie door middel van een brief (30 maart 2020) de raden geïnformeerd over het toezichtskader, zie daarvoor de bijlage.

2. Wat is preventief toezicht?

Preventief toezicht is uitzondering en wordt ingesteld als niet voldaan wordt aan het criterium structureel en reëel evenwicht. Preventief toezicht kan ook worden ingesteld als niet is voldaan aan de wettelijke inzendtermijnen. Overschrijding van de uiterste inzenddata leidt in beginsel tot preventief toezicht, ook voor een financieel gezonde gemeente. De reden hiervoor is dat de toezichthouder tijdig over informatie moet beschikken om zich een oordeel te kunnen vormen over de financiële positie. Bovendien kan het niet voldoen aan de termijnen een signaal zijn dat een gemeente de financiële huishouding niet op orde heeft. Preventief toezicht betekent dat de begroting en de volgende wijzigingen eerst moeten worden goedgekeurd door GS, voordat deze kunnen worden uitgevoerd. Zolang de begroting niet is goedgekeurd, mag de gemeente geen verplichtingen aangaan of uitgaven doen, zonder voorafgaande toestemming van GS.

3. Opties presentatie begrotingssaldo 2021 etc.

a. Sluitende begroting 2021

De geprognosticeerde tekorten worden van een dekking voorzien, zodat in het meerjarenperspectief (minimaal het jaar 2024) sprake is van een structureel sluitende begroting.

De dekking kan geschieden door het opnemen van een taakstelling. De taakstelling moet echter wel realistisch dus concreet zijn.

Een optie om de begroting deels door een taakstelling en deels op andere wijze sluitend te doen zijn is het volgende scenario,

- Voor het deel van de tekorten die de gemeente kan beïnvloeden wordt een taakstelling opgenomen, concreet en realistisch;
- Voor het deel van de tekorten die niet door de gemeente kunnen worden beïnvloed en ontstaan door Rijksbeleid zou een voering op het Rijk kunnen worden opgenomen.

Kanttekening bij de opname van een vordering op het Rijk is dat dit zeer ongebruikelijk is en door GS naar alle waarschijnlijkheid beschouwd wordt als een niet realistische taakstelling zodat de gemeente onder preventief toezicht wordt geplaatst. Echter de gemeente maakt wel naar buiten een statement. Als dan vervolgens-zie punt b – binnen

1 maand na de besluitvorming tot een va een herstelplan alsnog de dekking wordt vastgesteld ontstaat het scenario zoals onder punt b beschreven. Dit vereist wel dat voor de besluitvorming van de begroting deze dekking beschikbaar is! Dus ambtelijk voorbereiden!

b. Geen sluitende begroting

In principe zal GS de gemeente onder preventief plaatsen. In de praktijk zal GS in dat geval voorafgaand aan haar besluit tot het instellen van preventief toezicht de gelegenheid geven tot het maken van een herstelplan. Als de gemeente daarmee in stemt zal in het besluit daaraan worden gerefereerd en vermoedelijk in het besluit worden betrokken. Het stellen van een termijn is veelal ook aan de orde. Als binnen die termijn (in het algemeen een ½ jaar) daaraan wordt voldaan wordt het preventief toezicht opgeheven.

In het scenario dat binnen 1 maand na vaststelling van een niet sluitende begroting de gemeente toch een herstelplan laat vaststellen waardoor een structureel sluitend meerjarenperspectief wordt bereikt dan ontstaat de situatie dat GS in 1^e instantie de gemeente – op basis van het wettelijk kader – onder preventief toezicht stelt doch dat intrekt nadat bedoeld herstelplan is vastgesteld.